

FIȘĂ AJUTĂTOARE PENTRU ÎNVĂȚĂTORI

Seria Napo: Vânătorul de pericole

Lecția 1 – Identificarea riscurilor și a pericolelor

Napo în... Napo se confruntă cu riscurile

„Napo se confruntă cu riscurile” este un scurtmetraj despre pericolele și riscurile de la locul de muncă și nevoia de a evalua aceste riscuri și de a lua măsuri în baza constatărilor făcute pentru a se asigura locuri de muncă mai sigure și mai sănătoase. Filmulețul analizează pericolele și unele dintre cele mai frecvente riscuri de la locul de muncă, precum și nevoia de: „a se opri, a analiza și a acționa”.

Filmulețul încearcă să explice diferența dintre pericole și riscuri, modul în care acestea pot fi eliminate sau reduse, precum și să demonstreze, prin situații practice, existența riscurilor și a pericolelor, astfel încât noțiunea de „risc” să fie mai bine înțeleasă.

Evaluarea riscurilor

Scopul nostru este ca procesul de evaluare a riscurilor și importanța acestuia în prevenirea accidentelor și a îmbolnăvirilor la locul de muncă să fie mai bine înțelese. În mod concret, se are în vedere:

- explicarea diferenței dintre pericol și risc;
- prezentarea unei introduceri în evaluarea riscurilor;
- ilustrarea ideilor prin exemple;
- crearea unei punți de legătură între teorie și practică.

De ce este necesar să realizăm o evaluare a riscurilor?

Evaluarea riscurilor constituie fundamentul unei gestiuni eficiente a securității și sănătății și poate fi considerată o activitate-cheie pentru reducerea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale. Dacă este corect realizată, evaluarea riscurilor poate îmbunătăți securitatea și sănătatea în muncă, precum și performanța întreprinderilor în general.

Ce este evaluarea riscurilor?

Evaluarea riscurilor este un proces care constă în evaluarea riscurilor pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, generate de pericolele existente la locul de muncă. Aceasta reprezintă o examinare sistematică a tuturor aspectelor activității profesionale, pentru a se stabili:

- cauzele unor posibile vătămări sau răniri;
- posibilitățile de eliminare a pericolelor și, dacă eliminarea acestora nu este posibilă,
- măsurile de prevenire sau de protecție care sunt sau ar trebui instituite pentru a ține riscurile sub control.

Printre riscurile tipice la locul de muncă (multe dintre acestea sunt prezente și acasă) se numără:

- electricitatea;
- incendiile;
- uneltele, mai ales uneltele de tăiere, precum lamele sau cuțitele;
- echipamentele mecanice;
- alunecarea pe podea, căderea de pe scări sau trepte, căderea de la înălțime (de exemplu, de pe o schelă sau de pe un acoperiș);
- transportul (pentru vehicule, șoferi sau pietoni);
- afecțiunile musculo-scheletice (AMS) cauzate de manipularea încărcăturilor grele, de răsucirea și întoarcerea corpului, de postură (de exemplu, munca în fața unui monitor) sau de mișcările repetitive (de exemplu, la o linie de asamblare);



- substanțele chimice – vătămări imediate cauzate prin inhalare, arsuri sau iritarea pielii și efecte pe termen lung precum cancer, boli respiratorii și alergii;
- factorii biologici – bacterii, ciuperci sau virusuri, de exemplu, în spitale sau laboratoare de analize medicale, întreținerea necorespunzătoare a instalației de aer condiționat;
- zgomotul, vibrațiile, radițiile laser, radițiile ionizante, câmpurile electromagnetice, razele UV etc.

Există numeroase episoade din diferite filmulețe cu Napo care pot fi utilizate pentru a prezenta majoritatea acestor riscuri (tabelul A).

Abordare în cinci etape a procesului de evaluare a riscurilor

Această lecție se concentrează pe primele două etape ale evaluării riscurilor: identificarea pericolelor și a persoanelor expuse și, respectiv, evaluarea riscurilor și clasificarea acestora în ordine prioritară. Celelalte trei etape sunt prezentate în lecția 2 din seria Napo: „Vânătorul de pericole”.

Etapa 3 – „Stabilirea acțiunilor preventive”, etapa 4 – „Adoptarea de măsuri concrete” și etapa 5 – „Monitorizarea și revizuirea” sunt incluse în cea de a doua lecție din seria Napo: „Vânătorul de pericole”, intitulată „Intervenție și prevenire”.

Etapa 1 – Identificarea pericolelor și a persoanelor expuse

Rețineți: un pericol poate fi orice sursă potențială de vătămare – materiale, echipamente, metode sau practici de muncă.

Iată câteva sugestii care vă pot ajuta să identificați principalele pericole:

- verificați locul și căutați să descoperiți sursele posibile de vătămare;
- consultați-vă cu cei din jur pentru a cunoaște problemele cu care s-au confruntat;
- luați în considerare riscurile pentru sănătate pe termen lung, cum sunt nivelurile ridicate de zgomot sau expunerea la substanțe periculoase, precum și riscurile mai evidente, precum alunecările și împiedicările.

Pentru fiecare pericol, este important să se stabilească în mod clar persoanele care sunt expuse la risc. Aceasta nu înseamnă neapărat întocmirea unei liste nominale a persoanelor expuse, ci identificarea grupurilor care pot fi afectate, cum ar fi „persoanele care lucrează în magazie”, „persoanele care lucrează la bibliotecă” sau „trecătorii”. Unele grupuri ar putea fi expuse unui risc mai mare decât altele – de exemplu, persoanele cu handicap, copiii mici sau persoanele în vârstă (a se vedea episodul 2, „Identificați pericolele”, din filmulețul „Napo se confruntă cu riscurile”).

Etapa 2 – Evaluarea riscurilor și clasificarea acestora în ordine prioritară

Rețineți: un risc este probabilitatea, mică sau mare, ca o persoană să fie vătămată ca urmare a unui pericol.

Următoarea etapă este evaluarea riscurilor generate de fiecare pericol. Luați în considerare:

- probabilitatea ca un pericol să cauzeze vătămări;
- gravitatea posibilă a vătămarilor respective;
- frecvența de expunere a lucrătorilor și numărul celor expuși.

Un proces simplu, bazat pe raționament și care nu necesită abilități speciale sau tehnici complicate, ar putea fi suficient pentru numeroase locuri de muncă sau activități. Acestea includ activități cu pericole mai puțin îngrijorătoare sau locuri de muncă unde riscurile sunt bine cunoscute sau identificate prompt. Riscurile trebuie clasificate apoi în ordine prioritară și abordate în această ordine. Prioritate absolută au riscurile care provoacă accidente grave (de exemplu, căderea de la înălțime) și cele care au o probabilitate ridicată de a provoca accidente (de exemplu, podelele alunecoase sau deteriorate) (a se vedea episodul „Evalueați riscurile” din filmulețul „Napo se confruntă cu riscurile”).



Tabelul A

Risc	Filmuleț	Scenă
Accidente rutiere		
Accidentare cauzată de un vehicul	Napo în siguranță pe șantier	6. Respectarea căilor de circulație
Grabă sau lipsă de concentrare	Napo în... Curat lună	1. Schimbare de plan
Oboseală și grabă	Napo în... Întreținerea în condiții de siguranță	5. Graba strică treaba
Viteză mare și riscuri ascunse	Napo se confruntă cu riscurile	5. Combinații periculoase
Incendii		
Incendii	Napo în... Atenție produse chimice!	3. Totul în fum
Incendii	Povestea semnelor	2. Semne de interdicție – Fumatul interzis
Incendii	Povestea semnelor	4. Semnale de urgență – ieșire de urgență
Incendii	Povestea semnelor	5. Semne de protecție împotriva incendiului – Extinctor
Electricitate		
Electricitate	Napo în: Securitate în... și în afara muncii	Secvența cu Napo pregătind luminile pentru petrecere
Echipamente		
Echipamente	Aventurile lui Napo	5. Protecția potrivită la momentul potrivit
Echipamente	Napo se confruntă cu riscurile	1. Atenție, pericole!
Zgomot		
Expunere la zgomot	Opriți zgomotul!	Filmulețul în întregime
Substanțe chimice		
Riscuri chimice	Napo în... Atenție, produse chimice!	Filmulețul în întregime
Alunecări și căderi		
Risc de alunecare	Aventurile lui Napo	1. Importanța semnalizării
Cădere pe scări	Aventurile lui Napo	2. Semnalizarea nu este suficientă
Cădere pe scări	Napo în: Securitate în... și în afara muncii	Secvența cu Napo aflat pe o scară pe care există mai multe obiecte
Cădere de la înălțime	Napo în siguranță pe șantier	2. Evitarea căderilor
Obiecte care pot cădea	Napo în siguranță pe șantier	1. Să construim în siguranță
Manipulare manuală		
Încărcături grele	Napo în siguranță pe șantier	5. Protejează-ți spatele
Încărcături grele	Napo în... Reduceți efortul!	3. Divide și controlează
Încărcături grele	Napo în... Reduceți efortul!	10. Ține-mă strâns
Încărcături grele	Napo în... Reduceți efortul!	6. Duelul
Postură incorectă	Napo în... Reduceți efortul!	5. Ergonomie radicală
Postură incorectă	Napo în... Reduceți efortul!	8. Nu uita să te miști
Vibrații		
Vibrații	Napo în... Reduceți efortul!	4. Vibrații dăunătoare

Cea de a doua lecție din seria Napo: „Vânătorul de pericole” prezintă cealaltă parte a evaluării riscurilor: intervenție și prevenire.

Această resursă didactică a fost realizată de EU-OSHA în consultare cu Consorțiul Napo – HSE (Regatul Unit), DGUV (Germania), INAIL (Italia), INRS (Franța), SUVA (Elveția) și AUVA (Austria).

